

Số: /BC-STTTT

Hà Tĩnh, ngày tháng 7 năm 2022

BÁO CÁO
Một số nội dung về công tác quản lý báo chí
trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh

Thực hiện Văn bản số 911-CV/BTGTU ngày 30/6/2022 của Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy về việc đề nghị báo cáo về công tác quản lý báo chí, Sở Thông tin và Truyền thông báo cáo như sau:

1. Đặc điểm tình hình hoạt động của các cơ quan báo chí Hà Tĩnh

Về cơ quan báo chí địa phương: Hà Tĩnh có 04 cơ quan báo chí địa phương (gồm: Báo Hà Tĩnh, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Tạp chí Hồng Lĩnh, Tạp chí Khoa học). Các cơ quan báo chí Hà Tĩnh hiện nay đã có nhiều đổi mới, đã khai thác được các phương thức truyền thông hiện đại ngoài các hình thức truyền thống. Báo Hà Tĩnh thực hiện mô hình tòa soạn hội tụ, thực hiện các Bài E-magazines là kiểu bài báo đa phương tiện được thiết kế theo phương thức hoàn toàn mới. Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh đã sử dụng khai thác trường quay ảo, trường quay S2, hệ thống truyền hình internet OTT- HTTVGo, thiết lập, khai thác có hiệu quả các kênh truyền thông mạng xã hội. Qua đó đã từng bước đáp ứng được nhu cầu thông tin của nhân dân.

Bên cạnh đó còn có 02 đặc san và 13 cơ sở truyền thanh - truyền hình cấp huyện. Có 117 phóng viên, biên tập viên các cơ quan báo chí, truyền thông địa phương được cấp thẻ nhà báo giai đoạn 2021-2025. Nhìn chung, các cơ quan báo chí địa phương tiếp tục có nhiều đổi mới về mọi mặt, nâng cao hiệu quả hoạt động, tạo ra nhiều tác phẩm báo chí có giá trị, chất lượng cao, đặc biệt là các tác phẩm phục vụ các nhiệm vụ chính trị trọng tâm của quê hương, đất nước..., tạo thành dòng chảy chủ đạo, tác động tích cực đến đời sống xã hội, được các tầng lớp Nhân dân quan tâm, đánh giá cao.

Về hoạt động của Văn phòng đại diện, phóng viên thường trú các cơ quan báo chí trên địa bàn: Có 08 văn phòng đại diện, 35 phóng viên thường trú báo Trung ương và tỉnh bạn, hơn 20 cơ quan báo chí sử dụng cộng tác viên nhưng chưa đặt Văn phòng đại diện hoặc cử phóng viên thường trú trên địa bàn. Có 57 phóng viên có Thẻ Nhà báo. Nhìn chung, VPĐD, PVTT các cơ quan báo chí hoạt động trên địa bàn cơ bản thực hiện đúng các quy định của pháp luật về hoạt động báo chí, phối hợp có hiệu quả với các cơ quan, đơn vị, địa phương trong công tác tuyên truyền, đặc biệt là tuyên truyền xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, các sự kiện kinh tế, chính trị, xã hội lớn diễn ra trong tỉnh; phản ánh

các vấn đề dư luận quan tâm, góp phần giúp cấp ủy, chính quyền các cấp nắm bắt, giải quyết hiệu quả các vướng mắc phát sinh từ cơ sở.

2. Công tác quản lý báo chí trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh

a) Về thực hiện quy hoạch báo chí: Thực hiện Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025, Kế hoạch số 1738/KH-BTTTT ngày 04/6/2019 của Bộ Thông tin và Truyền thông về triển khai sắp xếp các cơ quan báo chí theo quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025, Sở Thông tin và Truyền thông đã tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 115 /KH-UBND ngày 30/3/2020 về Thực hiện Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 và ban hành các văn bản hướng dẫn tổ chức thực hiện. Đến nay, việc sắp xếp lại các cơ quan báo chí trên địa bàn tỉnh đã hoàn thành (giảm 02 cơ quan báo chí so với trước).

b) Về tăng cường công tác quản lý báo chí trên địa bàn

- Sở Thông tin và Truyền thông đã tham mưu UBND tỉnh ban hành Chỉ thị số 06/CT-UBND ngày 07/5/2019 về việc tăng cường quản lý thông tin, báo chí trên địa bàn tỉnh với mục đích nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước trên địa bàn tỉnh.

- Hàng năm, Sở thường xuyên nắm bắt thông tin, phối hợp các sở, ngành, cơ quan chuyên môn liên quan tổ chức kiểm tra, xác minh thông tin những tin, bài điều tra, phản ánh những vấn đề tiêu cực, bức xúc báo cáo nhanh về UBND tỉnh quan hình thức điểm thông tin hàng ngày trên báo, trên mạng xã hội để phục vụ tốt cho công tác chỉ đạo, điều hành của lãnh đạo tỉnh.

- Sở thường xuyên hướng dẫn các cơ quan, đơn vị, địa phương trong tiếp xúc, làm việc với các cơ quan báo chí đảm bảo đúng quy định pháp luật. Một số đơn vị, địa phương thường xuyên liên hệ để phối hợp xác minh thông tin đối với phóng viên, cộng tác viên đến tác nghiệp ở cơ quan, đơn vị. Việc yêu cầu phóng viên các cơ quan báo chí khi đến liên hệ công tác xuất trình thẻ nhà báo hoặc giấy giới thiệu của cơ quan báo chí do lãnh đạo cơ quan báo chí ký, có ghi rõ tên cá nhân, tổ chức được giới thiệu đến làm việc và nội dung, thời gian làm việc cụ thể đã được thực hiện tương đối nghiêm túc.

- Về việc cử người phát ngôn: Sở đã hướng dẫn các cơ quan hành chính nhà nước trên địa bàn tỉnh cử người phát ngôn, người tham mưu công tác phát ngôn và cung cấp danh sách cho Sở Thông tin và Truyền thông công bố lên Cổng thông tin điện tử của tỉnh để phóng viên các cơ quan báo chí thuận tiện trong việc liên hệ công tác, tiếp cận và khai thác thông tin. Đồng thời, thủ trưởng các cơ quan nêu trên đã thực hiện việc ủy quyền phát ngôn trong các trường hợp cụ thể. Đã hạn chế nhiều đối với hiện tượng phóng viên báo chí phản ánh việc né tránh, đùn đẩy trong việc thực hiện phát ngôn.

- Sở thường xuyên rà soát, cập nhật thông tin, tổ chức đào tạo, tập huấn nâng cao kiến thức, kỹ năng cho người phát ngôn và cung cấp thông tin báo chí

cho các cơ quan, đơn vị, địa phương đã được thực hiện lồng ghép vào chương trình tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật của ngành.

- Định kỳ, Sở rà soát, cập nhật danh sách Văn phòng đại diện, phóng viên thường trú của các báo trên Cổng Thông tin điện tử của tỉnh, trang thông tin điện tử của Sở.

c) Về công tác thanh tra, kiểm tra

- Công tác thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm hành chính trong hoạt động thông tin, báo chí được tăng cường và đạt hiệu quả cao, đã hỗ trợ tích cực công tác quản lý nhà nước về báo chí ở địa phương, cụ thể:

Trong năm 2020, Sở phối hợp với lực lượng Công an, các cơ quan chức năng tỉnh Hà Tĩnh tập trung rà soát, xác minh, xử lý các hành vi vi phạm, đưa tin sai sự thật trên báo, mạng xã hội, trang thông tin điện tử; triệu tập làm việc với 58 đối tượng thông tin sai sự thật trên không gian mạng, xử phạt 23 trường hợp với số tiền 135 triệu đồng (trong đó Thanh tra Sở Thông tin và Truyền thông trực tiếp xử phạt 12 trường hợp với số tiền 80,5 triệu đồng).

Đã đề nghị các cơ quan chức năng của Bộ Thông tin và Truyền thông yêu cầu gỡ bỏ các thông tin xấu, độc và các trang giả mạo trên mạng xã hội; xử lý 06 Báo điện tử, 04 trang Thông tin điện tử đưa tin sai sự thật liên quan đến công tác phòng, chống dịch bệnh COVID-19 và các hoạt động khác tại Hà Tĩnh (<http://m.soha.vn>, <http://motivationlifestudio.com>, <https://vietnam24h.info>, <https://phapluat24h.xyz>, <https://tambao-net.cdn.ampproject.org>...). Xử phạt 02 trang thông tin điện tử tổng hợp thực hiện sai quy định; 01 vụ việc phóng viên giả mạo giấy tờ tác nghiệp, 01 vụ lập Trang thông tin điện tử tổng hợp không giấy phép. Lập hồ sơ gửi Cục PTTT và TTĐT để ngăn chặn gỡ bỏ 07 Fanpage ẩn danh, trang giả mạo, trang có thông tin xấu độc, xuyên tạc, chống phá. Phối hợp với các cơ quan chức năng nhằm ngăn chặn, buộc gỡ bỏ trên 80 tài khoản Facebook, Zalo cá nhân vì đã đăng tải thông tin không kiểm chứng, thông tin trái chiều.

Trong năm 2021, Sở đã phối hợp với các đơn vị thuộc Công an tỉnh triển khai rà soát, xử lý 51 trường hợp vi phạm trên không gian mạng với số tiền 265,5 triệu đồng. Đặc biệt, trong đợt cao điểm phòng chống COVID-19, đã phát hiện và xử lý 22 trường hợp đưa thông tin sai sự thật, bịa đặt liên quan đến công tác phòng chống dịch Covid-19 tại Hà Tĩnh với số tiền 112,5 triệu đồng. Nhắc nhở, buộc gỡ bỏ thông tin đăng trên 90 tài khoản facebook, zalo vì đưa thông tin sai sự thật, gây dư luận không tốt trong xã hội.

Xử phạt 01 phóng viên với số tiền 4.000.000 đồng do vi phạm quy định nhà báo hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích; làm việc với 01 nhà báo và 01 phóng viên liên quan đến một số bài viết phản ánh các nội dung liên quan đến ngành Lao động - TBXH; làm việc và phát hiện những thiếu sót trong thành phần hồ sơ thành lập văn phòng đại diện tại khu vực Bắc miền Trung của Tạp chí Nhà văn và Cuộc sống.

Trong 6 tháng đầu năm 2022, Sở phối hợp với các cơ quan chức năng làm việc Tạp chí Môi trường và Đô thị về thông tin sai sự thật liên quan đến lĩnh vực đầu tư; phối hợp với Sở Y tế tiến hành xác minh nội dung của 02 bài viết có dấu hiệu sai sự thật liên quan công tác phòng, chống dịch COVID-19; làm việc với Báo Tri thức và cuộc sống (chuyên trang Tâm nhìn) liên quan đến 02 bài viết có dấu hiệu thông tin sai sự thật trong lĩnh vực đất đai trên địa bàn Phường Nguyễn Du - Thành phố Hà Tĩnh.

Rà soát, phát hiện và xử lý 18 trường hợp vi phạm trên mạng xã hội, tổng số tiền phạt là 105 triệu đồng. Trong đó, có 17 trường hợp vi phạm về đăng tải thông tin trên mạng xã hội; 01 trường hợp lưu trữ, phát tán video âm ô, đồi trụy. Tổ chức làm việc và đề nghị Trung tâm Internet Việt Nam thu hồi 02 tên miền gây nhầm lẫn với cơ quan báo chí, hiện 02 tên miền trên đã bị thu hồi.

3. Dự báo những vấn đề đặt ra đối với hoạt động báo chí trên địa bàn trong thời gian tới

Trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư với các mô hình ứng dụng khoa học - công nghệ cao, sự xuất hiện của nhiều phương tiện truyền thông hiện đại và sự đa dạng, bùng nổ về thông tin tác động sâu rộng đến mọi mặt đời sống xã hội. Những xu thế mới trong lĩnh vực báo chí như tương tác trực tiếp, cá nhân hóa thông tin đang làm thay đổi mạnh mẽ phương thức tổ chức sản xuất thông tin. Sự phát triển vượt bậc của công nghệ lưu trữ, truyền dẫn âm thanh, hình ảnh và mô hình truyền thông đa phương tiện cho phép ra đời nhiều sản phẩm báo chí chất lượng cao, từ các bài thể loại dài, dung lượng lớn (long-form) đến các bài phân tích chuyên sâu, từ các sản phẩm thực tế ảo tới những ứng dụng tin nhắn có sự hỗ trợ của trí tuệ nhân tạo (AI) để tương tác với độc giả. Sự cạnh tranh của các loại hình báo chí truyền thống với các loại hình hiện đại, như mạng xã hội, sách điện tử (ebook), các ứng dụng thông minh... đã dẫn đến thực tế là báo in giảm mạnh về doanh thu, báo điện tử, truyền hình phải cạnh tranh với mạng xã hội nên hoạt động báo chí gặp nhiều khó khăn.

Sự bùng nổ thông tin làm thay đổi mạnh mẽ đời sống và các mối quan hệ xã hội. Những bước tiến về công nghệ thông tin cho phép người dân dễ dàng tiếp cận với nhiều loại thông tin, bất cứ ai cũng có thể sản xuất và trở thành người truyền, phát thông tin, cập nhật thông tin mọi lúc, mọi nơi, không giới hạn bởi địa giới hành chính hay lãnh thổ quốc gia. Do vậy, lượng tin giả, tin xấu độc ngày càng nhiều. Điều đó đặt ra vấn đề về tăng cường công tác quản lý báo chí đi đôi với nâng cao chất lượng thông tin, tuyên truyền. Báo chí kịp thời đấu tranh phản bác những nội dung thông tin bịa đặt, vu khống, gây chia rẽ nội bộ, mất đoàn kết trong Đảng và xã hội.

Các cơ quan chủ quản và cơ quan báo chí phải quản lý tốt hơn đội ngũ phóng viên, biên tập viên, xử lý nghiêm những trường hợp cá nhân có bài viết kích động, đi ngược lại đường lối, chủ trương của Đảng, vi phạm đạo đức nghề nghiệp, vi phạm pháp luật, đồng thời khen thưởng kịp thời những cá nhân hoàn thành xuất sắc sứ mệnh trên mặt trận tư tưởng, có những bài viết tốt bác bỏ

những nội dung xuyên tạc, gây bất ổn trong dư luận xã hội, tích cực đấu tranh lên án, ngăn chặn xu hướng thương mại hóa báo chí, làm sai tôn chỉ, mục đích, đi chệch định hướng tuyên truyền.

Nguồn lực tài chính của các cơ quan báo chí còn gặp nhiều khó khăn, chưa có cơ chế, chính sách cụ thể về hỗ trợ tài chính, đảm bảo nguồn kinh phí hoạt động dẫn đến có nhiều cơ quan báo chí gặp khó khăn trong chi trả lương, thưởng, nhuận bút cho nhà báo, phóng viên... nên phát sinh những tiêu cực trong hoạt động báo chí.

Một số cơ quan hành chính nhà nước chưa thật sự quan tâm đến công tác phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí dẫn đến còn tình trạng e ngại tiếp xúc, đùn đẩy, né tránh, không dám phối hợp làm rõ các vụ việc có dấu hiệu vi phạm pháp luật trên lĩnh vực thông tin báo chí.

Luật Báo chí năm 2016 và các văn bản hướng dẫn thi hành còn tồn tại nhiều bất cập, hạn chế: về mô hình cơ quan báo chí chưa phân biệt rạch ròi giữa cơ quan truyền thông nhà nước và cơ quan truyền thông của các tổ chức hội nghề nghiệp; chưa làm rõ mô hình hoạt động của Báo điện tử và Tạp chí điện tử; chưa có ranh giới về hoạt động báo chí giữa Báo và Tạp chí...; về mối quan hệ giữa cơ quan chủ quản với cơ quan báo chí: Đang quy định chung chung, chưa có quy định về trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan chủ quản đối với cơ quan báo chí như: Chịu trách nhiệm trước pháp luật đối với các vi phạm nghiêm trọng của cơ quan báo chí; có trách nhiệm xử lý các vi phạm ở các cơ quan báo chí; Xác nhận hồ sơ đề nghị cấp Thẻ nhà báo của phóng viên, biên tập viên của cơ quan báo chí do mình quản lý và chịu trách nhiệm trước pháp luật về nội dung thẩm định...; Hoạt động tác nghiệp của nhà báo, phóng viên: Luật Báo chí 2016 mới chỉ đề cập đến quyền hạn của nhà báo khi có Thẻ Nhà báo, không đề cập đến hoạt động tác nghiệp của phóng viên, cộng tác viên cơ quan báo chí....

Công tác quản lý nhà nước về báo chí ngày càng nhiều việc, song nhân lực rất thiếu, Phòng Thông tin - Báo chí - Xuất bản thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước trên nhiều mảng (báo chí, xuất bản, in, phát hành, thông tin đối ngoại, thông tin cơ sở) nhưng chỉ được biên chế 03 người, Thanh tra Sở TT&TT có 03 người, nên không quán xuyên kịp được các vấn đề diễn biến nhanh trên báo chí và môi trường mạng internet.

4. Kiến nghị, đề xuất

- Sớm triển khai sửa đổi, bổ sung Luật Báo chí năm 2016;
- Triển khai thực hiện Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 ban hành theo Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 03/4/2019 của Thủ tướng Chính phủ.
- Cần ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định về phạm vi hoạt động của các Tạp chí để không xảy ra tình trạng “báo hóa tạp chí” theo hướng quy định rõ thời hạn xuất bản định kỳ theo giấy phép (01 số/tháng hoặc 02

số/tháng kể cả các tạp chí điện tử). Phạm vi nội dung hoạt động: Chỉ được cung cấp thông tin, tuyên truyền thuộc phạm vi trực tiếp của ngành, lĩnh vực của cơ quan chủ quản; không thực hiện hoạt động tìm hiểu, điều tra các nội dung, ngành nghề ngoài nội dung đã đăng ký tại giấy phép hoạt động báo chí.

- Đề nghị ban hành Văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn việc đặt Văn phòng đại diện, cử phóng viên thường trú và có các quy định cụ thể về hoạt động của Văn phòng đại diện, phải chấp hành các quy định về quản lý nhà nước của các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; quy định rõ cơ quan báo nào thì được lập Văn phòng đại diện, cơ quan nào chỉ được cử phóng viên thường trú, cơ quan nào không được lập Văn phòng đại diện, phóng viên thường trú; quy định số lượng cụ thể về con người, việc sử dụng phóng viên thử việc, cộng tác viên...

- Quan tâm triển khai và xử lý các vi phạm về “10 điều quy định đạo đức nghề nghiệp của người làm báo Việt Nam”; Quy tắc sử dụng Mạng xã hội của người làm báo Việt Nam.

- Xây dựng quy chế phối hợp xử lý vi phạm giữa cơ quan chuyên môn của Bộ Thông tin và Truyền thông với Sở Thông tin và Truyền thông các tỉnh, thành phố.

- Đăng tải kho dữ liệu và cấp quyền quy cập cho Sở Thông tin và Truyền thông các địa phương để tra cứu danh sách những người được cấp thẻ nhà báo để phục vụ cho công tác quản lý.

- Xây dựng phần mềm theo dõi, quản lý thông tin trên báo chí, mạng xã hội và cấp quyền sử dụng cho các địa phương.

- Xem xét đề xuất bổ trí thêm biên chế cho công tác quản lý nhà nước về báo chí./.

Nơi nhận

- Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy;
- Lãnh đạo Sở;
- Thanh tra Sở;
- Lưu: VP, TTBCXB₂.

GIÁM ĐỐC

Đậu Tùng Lâm